

Jüri terviseraja hooldus ja uuendamine.

Saateks. Jüri terviserada on olnud sihipärasel arendamisel juba aastast 2003. Siis oli põhiliseks vedavaks jõuks vabatahtlus ja ühiskondlik aktiivsus, kuid alates 2005 aastast on ta pidevalt ja jätkuvalt olnud vallavalitsuse tööde nimekirjas, millel volikogu tempel. Pea kõik volikogus esindatud seltskonnad on rõhutanud selliste rajatiste olulisust maksumaksja „patareide“ täitmisel¹. Täna on plaanitud terviserada enam-vähem valmis ja ka terves pikkuses valgustatud. Samas on teada, et kui miski saab valmis, siis ta muudab kasutuse ajal ja käigus oma omadusi ja objekt vajab pidevat hooldamist ja jooksvat uuendamist, et tema kvaliteet püsiks. Hooldamise all on terviseraja puhul põhiliseks haljastusega (heina niitmine, murdunud puude koristamine) tegelemine ja lampide vahetus, koristustööd, suusajälje sisse sõitmine, teabevahendite hooldamine jne. Uuendamise alla käivad nt sportimiseks vajalike seadmete lisamine², rajakatte uuendamine jms.

Vaadeldaval perioodil on olnud probleeme Jüri terviserajal nii hooldamise kui ka uuendamisega. 2018 oli putkekolooniate tõrjumisel tõrkeid, samuti valgustuse hooldamisega nii lampide vahetamisel kui ka automaatika reguleerimisel. Suurte tormide ajal oli vajakajäämisi rajale murdunud puude koristamisega. Rajaäärses metsas on tänini murdunud puid küllaga. 2020 ja 2021 tundub olema rahuldav niitmise osa, kuid pandeemia olukorras on raja kasutamiskiivsus sedavõrd tõusnud, et tekivad tõsised parkimisprobleemid, mida lahendatakse parkimisega haljasalal. Lisaks hooldustööde probleemidele oli tõsine teema rajakatte uuendamise hange ja teostus 2019 aastal. Nii nagu varasematelgi perioodidel, nii ka perioodil 2017-2021 on ikka ja jälle kerkinud küsimusi valla olematu kvaliteediga hanketegevuses ja heaks näiteks oligi just rajakatte uuendamine Jüri terviserajal. Sellest sai kokkuvõtte kirjutatud 2019 lõpus.

Jüri terviseraja tasanduskattest.

2019 aasta eelarvesse on vahendid planeeritud. Muuhulgas raja multšikatte uuendamiseks 30000 eurot. (Tegevusala 08103 – Jüri terviseraja multši uuendamiseks 30 000 eurot). Aprilli volikogus esitasime küsimuse, et millist mahtu see 30000 sisaldab ja kuidas valitakse töö tegija. Vastuseks saime: *Multši maht 800 m³, terve raja pikkus 5200m, raja laius 1,5m. Töö teostaja valitakse kolme hinnapakkumise alusel³*

Juulis-augustis tekkis terviseraja Rebase tn poolsesse otsa palgivirn, mis purustati hakkepuuks ja paigaldati augustis-septembris rajale.

Siiani on nagu kõik OK. Paraku juhtus nii, et hakke paigaldamise järgselt juba ca nädala kahega kasvas hakke vahelt läbi umbrohi, mis täna on mõned raja osad täiesti kinni kasvatanud.

---

¹ Eriliselt oluliseks osutus terviserada pandeemia ajal. Nii aktiivset kasutust polnud varem nähtud.

² Ka vaadeldaval perioodil lisandus rajale erinevaid sportimisvahendeid ja see on tervitatav

³ Paigaldatava katte paksust ei antud, kuid arvutades saame selleks 10,2 cm

Tekkis kahtlus, et töövõtja pole tellija poolt etteantud tehnoloogiast kinni pidanud. Esitasime volikogu liikmetena (fraktsioon Rae Kodanik) küsimuse ja soovisime saada tööde kirjeldust, mis pakkujatele pakkumisel aluseks. Selle saamise järgselt pidime järeldama, et tellija poolt antud tööde kirjeldus ei kirjuta absoluutselt ette multšimise põhitõde – umbrohu eemaldamist enne multšikihi paigaldamist. Seega polnud ka töövõtjal sellist ühemõttelist kohustust⁴. Samuti oli tööde kirjelduses massiivne viga – antud oli raja pikkus ja laius, kuid puudus kihi paksuse kirjeldus ja ka mahulise koguse nr nii nagu see oli kirja pandud aprillis saadud arupärimise vastuses.

Järeldus: tööde kirjeldus oli nii kesine, et ebakvaliteetse töö pärast ainult töövõtja otsa vaadata ei saakski⁵. Kui siis see osa, et rada pidi olema pärast katmist üle rullitud, kuid seda ta selgelt pole või pole see töö küllaldane olnud.

Mis asi see multšimine siis üldse on? Internetist leiab ikka vastuseid ja nii saame teada, et *multš on spetsiaalselt ettevalmistatud orgaaniline või anorgaaniline materjal, mida kasutatakse taimede ümber mulla pinna ja peenarde, samuti teede, radade ja mänguväljakute katmiseks. Multš täidab nii dekoratiivset kui praktilist funktsiooni, mis tagab soodsad kasvutingimused taimedele ja aitab vältida umbrohu kasvamist.*

Seega on üks olulisemaid eesmärke umbrohu kasvamise vältimine. Jooksuraja puhul on ilmselgelt oluline ka raja jooksjale mugavamaks muutmisel. Saab rada tasandada ja jooksjaja jalga võimalikest ebameeldivust tekitavates lohkudest-muhkudest hoida.

Et aga saavutada eesmärke (umbrohu eemale hoidmine, jalale mugava astumise tagamine) on vaja multšimine viia läbi nõuetele vastavalt. Jällegi interneti abiga saame teada, et *multšiga umbrohu tõrjumisel on kaks kindlat reeglit. Esiteks tee maapind korralikult umbrohtudest puhtaks enne kui multšimisega pihta hakkad ning teiseks jälgi, et multšikiht saaks piisavalt paks, et see tõkestaks uute umbrohtude kasvu ja levikut.*

---

⁴ Samas peaks iga pakkuja teadma tehnoloogiat ja seda ka täitma

⁵ Kordan siingi – pakkuja, kes tuleb sellist tööd tegema, peaks tehnoloogiat teadma ja vastavalt pakkuma

*Umbrohtude tärkamise ja multšikihist läbitungimise täielikuks ära hoidmiseks peaks multšikiht olema **10 kuni 15 sentimeetrit paks**.*

Kui vaadata terviserajal tehtud tööd, siis on kohti kus alumine pinnas paistab läbi uue katte, seega pole ka imestada, et umbrohul (eriti veel eelnevalt eemaldamata umbrohul) pole takistust mähinal sealt läbi murda. Loomulikult ei olnud tööde kirjelduses ette antud nõuet koorida umbrohtus pinnas enne uue kattekihi paigaldamist ja mine võta kinni, kes ja kuidas vastutama peaks. Kas ainult tellija, kes ei suutnud tehnoloogiat lahti kirjutada või töövõtja, kes peaks tehnoloogiat teadma ja tundma kui tuleb pakkuma?

Mis puudutab jalale mugavat astumist, siis peaks olema hakke struktuur vastav (väiksemat sorti halgude peal on raske joosta) ja kindlasti peaks olema uus kattekiht rullitud. Selle töö mitte tegemine on selgelt töövõtja ämber ja tellijal võimalus töö vastuvõtmisel seda nõuda⁶.

Järeldus: on selge, et uue katte paigaldamine ei ole tehnoloogiliselt õige ja seega on tegemist maksumaksja raha väärkasutusega.

Hanke läbiviimisega seonduvast. Kui eelnevalt vaatlesin töö kvaliteeti ja (erinevate küsimiste peale saadud dokumentidest) kasutatavat tehnoloogiat, siis dokumentide analüüsimisel ilmnisid ka küsitavused hanke korraldamises üldse.

Valla hankekorras öeldakse:

§ 2. Hanke korraldamise üldpõhimõtted

*(1) Hanke korraldamisel tuleb tagada rahaliste vahendite säästlik ja otstarbekas kasutamine, **hanke läbipaistvus**, proportsionaalsus ja kontrollitavus, isikute võrdne kohtlemine, olemasoleva konkurentsi efektiivne ärakasutamine, konkurentsi kahjustava huvide konflikti vältimine ning hanke läbiviimine mõistliku aja jooksul.*

*(3) Kõik asjade ostmise ja teenuste tellimise hanked eeldatava maksumusega alates **30 000 eurot** või ehitustööde hange maksumusega alates **60 000 eurot**, viiakse läbi elektroonilises riigihangete registris aadressil <https://riigihanked.riik.ee/> vastavalt riigihangete seaduses ja hankekorras sätestatud nõuetele.*

Riigihangete registris me nimetatud hankest märke ei leia, järelikult on millegi tõttu käsitletud hanget alla lihthanke piiri olevana. Kuigi eeldatavaks maksumuseks eelarves on 30000 eurot.

Kõnealuse hanke võitjaks oli firma, milline teeb juba aastaid vallale allhanketöid ja päris suures mahus. Terviserajal on ta tegev olnud pidevalt⁷.

Esitades päringu valla dokumendihalduse süsteemi, ei näe me sealt märgat abivallavanema poolt 29.06 allkirjastatud hinnaküsitluse registreerimise kohta ega leia ka küsitluse alusel esitatud hinnapakkumisi. See annab aluse erinevateks spekulatsioonideks, kuni selleni, et hankemenetlus on läbi viidud fiktiivselt.

Siiski on 01.08 vormistatud hinnapakkumise edukaks tunnistamise protokoll, milles ülevaade kolmest tehtud pakkumisest hinnad vastavalt (koos km-ga) 35361.6 kuni 56604.-

Kalleima pakkumise on vaidetavalt teinud Maden Grupp OÜ, kelle kodulehelt leiame, et *Peamiselt pakume teenust Pärnu- ja Läänemaal, kuid vajadusel ka mujal Eestis. Põhiliselt*

⁶ Paraku pole mingeid vaegtöid üleande-vastuvõtu aktidel fikseeritud ja arved on 100% makstud.

⁷ ja on vastutav paljude vigade eest, mida rajamisel kogemata või meelega tehtud

pakume asfalteerimis-, pindamis- ja teehooldusega seonduvaid teenuseid ning talihooldetöid. Mingit täpsemat referentsi pole ja ei ole näha, et nad oleksid ka hangitavale tööle analoogseid töid teinud. Seega pisikesed kahtlustavad küsimused tekivad: **a.** kas neilt küsiti selleks, et loodetigi saada tunduvalt suurem hind? või **b.** selleks, et saada täidetud 3 pakkumise nõue?

Teiseks jäänud pakkuja taust on sootuks kummaline. Vähemalt hangitava töö kontekstis

SAUELA OÜ AKTIIVNE

10025001 | EE100436707 | Sarapuu tee 4, 74011, Pringi küla, Viir

SAUELA OÜ on registreeritud **10.04.1996**. Ettevõtte staatus on **aktiivne**.

Ettevõttes töötas **2018.** aastal **1** inimest. Töötajate arv on võrreldes **2017.** aastaga **jäänud samaks**.

2018. aasta müügitulu oli **36 432** eurot. SAUELA OÜ müügitulu on **2017.** aastaga võrreldes **langenud**. Kasumimarginaal **2018** on **11,70** %. See on **2017.** aastaga võrreldes **tõusnud**.

Ettevõtte tegevusala on **kaubavedu maanteel**.

Hange.ee lehelt lisandub selline info

Kõik

Ehitus

Ehitusmaterjalid

Transport

Firmade andmebaas K

Kõik aktiivsed hanked

Täna lõppevad hanked

Lõppenud hanked

Reg
Unusta

Firmade andmebaas: Sauela OÜ

LOGO PUUDUB

Sauela OÜ

Address: Sarapuu tee 4, 74011 Pringi, , Harjumaa

VALDKONNAD

[Kaubaveod](#)

Tundub siis olevat tegemist (kui üldse toimiv ettevõtte) veoteenust pakkuva ettevõttega, kellel puudub sootuks kogemus hangitavas valdkonnas. Selle pakkuja pakkumine ei jäta enam suurt kahtlust, et tegu on vaid kolme pakkumise nõude täitmise tagamisega ja kinnitab veelgi võimalust kogu hanke käigu⁸ fabritseerimises. Seega on üsna suur tõenäosus kõrvalseisjana väita, et pakkumismenetlus ei ole läbipaistev, puudus võistlus ja „võitis“ kodustatud firma (loe: see, kes pidi).

Eelpool juba viitasin, et hange viidi läbi küsitavatel eeldustel mitte lihthankena, aga alla lihthanke jääva hankena. Ka siin pole suudetud korrektset menetlust tagada. Valla hankekorras on kirjas:

§ 6. *Alla lihthanke piirmäära jääva hanke korraldamine*

3) *Vastutav isik:*

6) **kontrollib** vajadusel enne pakkumuse esitamise ettepaneku edastamist pakkuja maksuvõlgade puudumist Maksu- ja Tolliameti veebilehelt, majanduslikku ja **tehnilist kvalifikatsiooni** (registreering äriregistris või erialases registris ning nõutavate lubade olemasolu, kui tegevus seda eeldab);

Ilmselgelt ei ole „vastutav isik“ Sauela OÜ tehnilise kvalifikatsiooniga tutvunud.

Kordan üle, et on küsitav miks menetlus üldse viidi läbi kui alla lihthanke piiri olev. Eelarves on hinnaks planeeritud **30000.-** ja seega peaks olema tegu lihthankega, mis tuleb fikseerida ka riigihangete registris. Sealt päringut tehes me sellist hanget ei leia, seega viidi hange läbi reeglite alusel, mis puudutavad alla lihthanke piiri olevaid hankeid. Aga ka niisuguse menetluse (alla lihthanke piiri) osad tuleb dokumenteerida valla dokumendiregistris. (*Hankekord: (5) Kui hanget ei korraldata riigihangete registris, tuleb hankega seotud dokumendid laadida üles selleks kindlaks määratud failiserverisse.*

(6) *Hankemenetluse dokumendid vormistatakse ja säilitatakse vastavalt vallavalitsuses või valla hallatava asutuses kinnitatud asjaajamiskorrale.)*

Järeldus: Hinnaküsitlused ja saadud pakkumised peavad olema registreeritud. Täna register seda ei näita. Ka minu esitatud teabenõude vastusena saadetud Amifax OÜ pakkumine ei kannu Rae Vallavalitsuse templit, millega paber kandjal esitatavad dokumendid registreeritakse, samas pole tegu mitte digiallkirjaga dokumendiga, vaid päris allkirja kandvaga⁹.

Sõlmitud lepingust. Valla hankekord ütleb selgelt (1) *Hankelepingu sõlmib vallavanem või valla hallatava asutuse juht, mille eelarves on ette nähtud vahendid vastavaks hankeks, lähtudes Rae valla raamatupidamise sise-eeskirjas sätestatud kinnituse piiridest.*

Käesoleva töövõtulepingu on allkirjastanud Madis Sarik, kes ei ole vallavanem ka veel mitte oktoobri alguses.

Järeldus: see leping on tühine, sest polnud vallavanema poolt allkirjastatud.

Kokkuvõtvalt saab järeldada, et tegelikult ühe pisikese töö korraldamisega ei ole hakkama saadud ja seega on meie (maksumaksjate) 35361,6 eurot maksuraha metsa alla

⁸ Nii menetluse kui ka tulemuse

⁹ Samuti puuduvad dokumendiregistrisse jõudmist kinnitavad templid kahel minule saadetud aktil, millega tööd vastu on võetud

lihtsalt maha visatud. Või on tegemist teadliku maksuraha kantimisega? Seda viimast ei ole mina pädev väitma, kuid kogu asjaajamine viitab kas räpakale hoolimatusele või koordineeritud tegevusele eesmärgil, millise põhifookus pole kvaliteetne töö terviseraja tasanduskatte paigaldamisel. Huvitav, kuidas seda olukorda hindaks sisekontrolliga tegelev partnerfirma? Aga seda me ilmselt teada ei saa, sest talle ei anta ülesannet analüüsida tegevusi alla lihthanke piiri olevate hangete menetluse osas. Selline kokkuvõte siis vaid ühe näite varal. Üks hange ja kamaluga rikkumisi.